

Nr 174.

Av herr **Persson** i Fritorp, *angående ändring i förordningen om landsting, avseende att betrygga landstingsmannavalens å landsbygden förrättande i behörig ordning.*

Vid årets riksdag har herr Hellberg i första kammaren väckt en motion (nr 3) om ändring i § 5 Landstingsförordningen i syfte att förebygga omval till landsting.

För den händelse herr Hellbergs motion av riksdagen bifalles, må det villigt erkännas, att i åtskilliga fall skulle begångna felaktigheter rättas, utan att hela valdistriktet ånyo behövde gå till val, men i flera kanske de flesta fall torde det vara omöjligt för Konungens befallningshavande att avgöra, huruvida en valförrättning i en väljande kommun är olaglig eller ej. Jag skall här peka på ett skäl, som om jag ej missminner mig var anledning, att år 1916 valet i åtminstone två landstingsvalkretsar fingo göras om; jag tror mig ej taga miste, då jag förutspår, att vid de val, som innevarande år skola äga rum, detta kommer att bliva ett mycket använt medel att få ett val upphävt nu, då valmännen — det visar de talrika överklagandena av förra årets riksdagsval — kommit in på klagostråten. I § 5 landstingsförordningen är föreskrivet, att kungörelser om landstingsval, vad landsbygden angår, skola kungöras på sätt kommunalförordningen stadgar om kommunalstämma, och kommunalförordningen stadgar, att kommunalstämma skall kungöras 14 dagar före dess hållande.

Förordningen om landsting säger vidare, att landstingsval förrättas Marie Bebådelsedag eller annan dag i senare hälften av mars månad, som ordinarie decemberstämma året före valet bestämmer.

Såväl 1916 som innevarande år infalla Marie Bebådelsedag på en lördag och den valförrättare, som låter kungöra valet i år d. 10 mars,

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 4 saml. 66 häft. (Nr 173—176.) 2

kan ju ursäktas; det är ju så nära 14 dagar före valets hållande, detta så mycket mera, som valdagen fastställts redan i fjol. Prejudikat lär, som förut nämnts, finnas från 1916, att Kungl. Maj:t i regeringsrätten upphävt val, på den grund att de icke kungjorts i behörig tid, d. v. s. icke 14 utan allenast 13 dagar, innan kungörelsen blivit i kyrkan uppläst.

Ett gammalt ordspråk säger, att det är bättre att *förekomma* än *förekommas*, och ett förbiseende av valförrättaren i antytt fall kan enligt min mening effektivt förebyggas, om Konungens befallningshavande de år val förrättas tillställer valförrättaren i väljande valkretsar en erinran om skyldigheten att i behörig tid kungöra valet, och jag håller jämväl före, att en sådan erinran bör åtföljas av ett P. M., innehållande i korta drag anvisningar för valförrättaren för valets hållande.

Begår valförrättaren ändock olagligheter, ådagalägger han sin inkompetens för uppdraget.

Jag vågar därför hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i förordningen om landsting, att Konungens befallningshavande åläggas i de valkretsar å landsbygden, där landstingsval skall äga rum, i god tid tillställa vederbörande valförrättare en erinran om valets kungörande i behörig tid samt ett P. M., innehållande anvisningar för valets hållande, samt att vederbörande utskott måtte utforma lagtexten.

Stockholm den 26 januari 1918.

Sven Persson,
Fritorp.